

Nr 82.

Ankom till riksdagens kansli den 30 april 1929 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om beredande av viss förmån i befordringshänseende åt kaptenen G. A. Holtz.

(1:a avd.)

Uti en inom andra kammaren av herr *Bj. Holmgren* väckt motion, nr 58, har hemställts, att riksdagen ville medgiva, att kaptenen i Kungl. Göta livgarde *G. A. Holtz* i befordringshänseende till kapten på övergångsstat må anses som överförd till övergångsstat först från och med den 1 januari 1929.

Till stöd för sin framställning har motionären anfört följande.

»Sedan kaptenen i Kungl. Göta livgarde *G. A. Holtz* den 1 januari 1928 tvångsvis överfördes på övergångsstat vid Göta livgarde från sin beställning såsom löjtnant vid Kungl. Vaxholms grenadjärregemente, har han oavbrutet varit inbeordrad i tjänst såsom chef för I 2:s kulsprutekompani, i vilken tjänst han skall kvarstå till den 1 juli 1929. Härunder har han vunnit befordran till kapten i Kungl. Göta livgarde. Vid överförandet till övergångsstat hade han uppnått en tjänsteålder av 14 år.

Enligt kungl. kungörelsen den 23 oktober 1925 med vissa bestämmelser rörande arméns och marinens övergångsstater § 17 kan han visserligen, på grund därav att han vid överföringen uppnått högsta löneklassen inom löjtnantsgraden, i framtiden vinna uppflyttning till närmast högre löneklass inom vederbörlig löneplan, men är för all framtid avstängd från möjligheten till vidare uppflyttning i löneklasser och måste åtnöja sig med löjtnants pension.

Med hänsyn till hans långa tjänstgöring (den 30 juni 1929 har han varit i oavbruten tjänstgöring i 15½ år) synes det rimligt att i befordringsavseende jämställa honom med dem, som före överföringen på övergångsstat uppnått 15 tjänsteår och vunnit befordran till kapten i regemente och vilka jämlikt § 16 i ovannämnda kungl. kungörelse hava möjlighet att tilläggas lön som kapten på övergångsstat och erhålla kaptens pension.

Enligt bestämmelserna i kungl. kungörelsen äga de, som överfördes till övergångsstat den 1 januari 1928, att till och med den 30 juni 1929 uppbära avlöning enligt de närmast före överföringen gällande grunder, varför flertalet, som icke behövt tagas i anspråk för tjänstgöring utöver minimtiden, 25 dagar årligen, med viss trygghet i lönehänseende kunnat förbereda annan

verksamhet. När kaptenen Holtz' nu pågående tjänstgöring upphör, får han genast frånträda löjtnants lön efter F-ort och uppbära den mindre övergångsstatslönen (efter B-ort). Detta innebär bland annat att han, i olikhet med andra, ej får förmånen att under 1½ år efter den militära tjänstens slut få räkna sig den högre dyrortsklassen till godo.

Av det ovan anförda framgår, att kaptenen Holtz genom att utan dagtraktamente tjänstgöra oavbrutet i 1½ år kommit i ett läge, som ej förutsetts i gällande övergångsbestämmelser. Vidare torde hans gjorda tjänst och tjänsteålder göra det skäligt, att han i sinom tid kan komma i åtnjutande av kaptens pension.»

Utskottet har med stöd av 46 § riksdagsordningen över motionen in hämtat yttrande från försvarsväsendets lönenämnd, vilket yttrande är såsom bilaga fogat vid detta utlåtande.

Ett bifall till föreliggande motion skulle innebära ett avsteg från de principer, som i samband med 1925 års härordningsbeslut fastslagits i fråga om till övergångsstat överförda beställningshavares rätt att vinna befordran. Vid sådant förhållande och särskilt med hänsyn till den prejudicerande betydelse, som ett medgivande av den i motionen ifrågasatta undantagsförmånen otvivelaktigt skulle innebära, har utskottet i likhet med lönenämnden icke ansett sig kunna tillstyrka motionärens förslag.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet hemställer alltså,

att herr Holmgrens förevarande motion (II: 58) icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 30 april 1929.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 80.

Reservation:

av herr *Holmgren*, som ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till den i ämnet väckta motionen.

Bilaga.

Till riksdagens statsutskott.

Genom beslut den 8 innevarande februari har Kungl. Maj:t anbefallt försvarsväsendets lönenämnd att snarast möjligt och senast den 10 mars 1929 till statsutskottet avgiva yttrande över en av B. Holmgren inom andra kammaren väckt motion nr 58 om beredande av viss förmån i befordringsavseende åt kaptenen i Göta livgarde G. A. Holtz.

Till åtlydnad härav får lönenämnden anföra följande.

Holtz överfördes från och med den 1 januari 1928 från beställning såsom löjtnant vid Vaxholms grenadjärregemente till övergångsstat vid förstnämnda regemente. Vid tiden för överföringen innehade han en tjänstålder såsom officer av 14 år. Till kapten i Göta livgarde utnämndes han först efter överföringen. Han fyller sålunda intetdera av de två villkor, som gälla för vinnande av befordran till kapten på övergångsstat i den ordning, som stadgas i 16 § av kungörelsen den 23 oktober 1925 (nr 429).

I förevarande motion yrkas nu, att Holtz, som ända sedan överföringen till övergångsstat varit inkallad till tjänstgöring, vilken är avsedd att upphöra först med utgången av juni månad 1929, i befordringshänseende till kapten på övergångsstat måtte anses som överförd till övergångsstat först från och med den 1 januari 1929.

En av Holtz själv i samma syfte gjord ansökning har tidigare varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Nämnda ansökning hade tillstyrkts av sekundchefen för Göta livgarde. Däremot hade den avstyrkts av arméfördelningschefen och arméförvaltningens civila departement, varvid sistnämnda myndighet bland annat anfört, att det icke syntes uteslutet, att ett bifall till ansökningen skulle medföra konsekvenser såväl beträffande officerare, vilka utexaminerats från krigsskolan samma år som Holtz, som i fråga om underofficerare, vilka tvångsvis överförts till övergångsstat under den andra övergångsperioden för genomförande av 1925 års härordning. Både arméfördelningschefen och civila departementet hade dessutom hänvisat till den möjlighet, som bestämmelsen i 15 § av förenämnda kungörelse bereder vissa beställningshavare av kompaniofficers tjänstegrad att vinna befordran till beställning av dylik tjänstegrad inom högre lönegrad. Genom beslut den 1 innevarande februari förklarade Kungl. Maj:t ansökningen icke föranleda någon åtgärd.

Ett bifall till föreliggande motion skulle uppenbarligen innebära ett avsteg från de principer, som i samband med beslutet om den nya försvarsorganisationen fastslagits i fråga om till övergångsstat överförda beställningshavares rätt att vinna befordran. Konsekvenserna av ett dylikt avsteg torde vara svåra att överskåda, särskilt såvitt avser till övergångsstat överförda underofficerare. I trots av de billighetsskäl, som åberopats i motionen, anser sig lönenämnden därför icke kunna tillstyrka densamma.

I handläggningen av detta ärende hava deltagit, förutom undertecknad, ordförande, ledamöterna Afzelius, Jansson, P. Nilsson, Giron, J. Nilson och Almroos.

Stockholm den 20 februari 1929.

KARL LEVINSON.

Georg Z. Topelius.